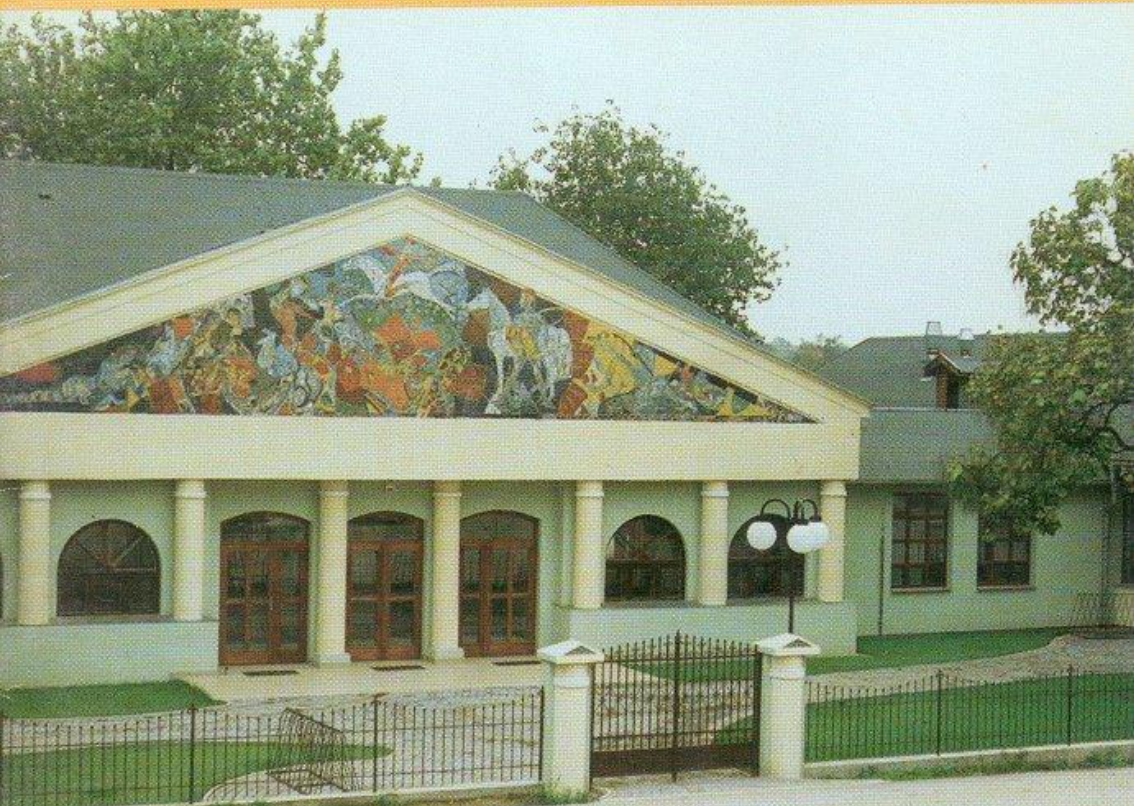

VEL'KÝ KÝR NAGYKÉR

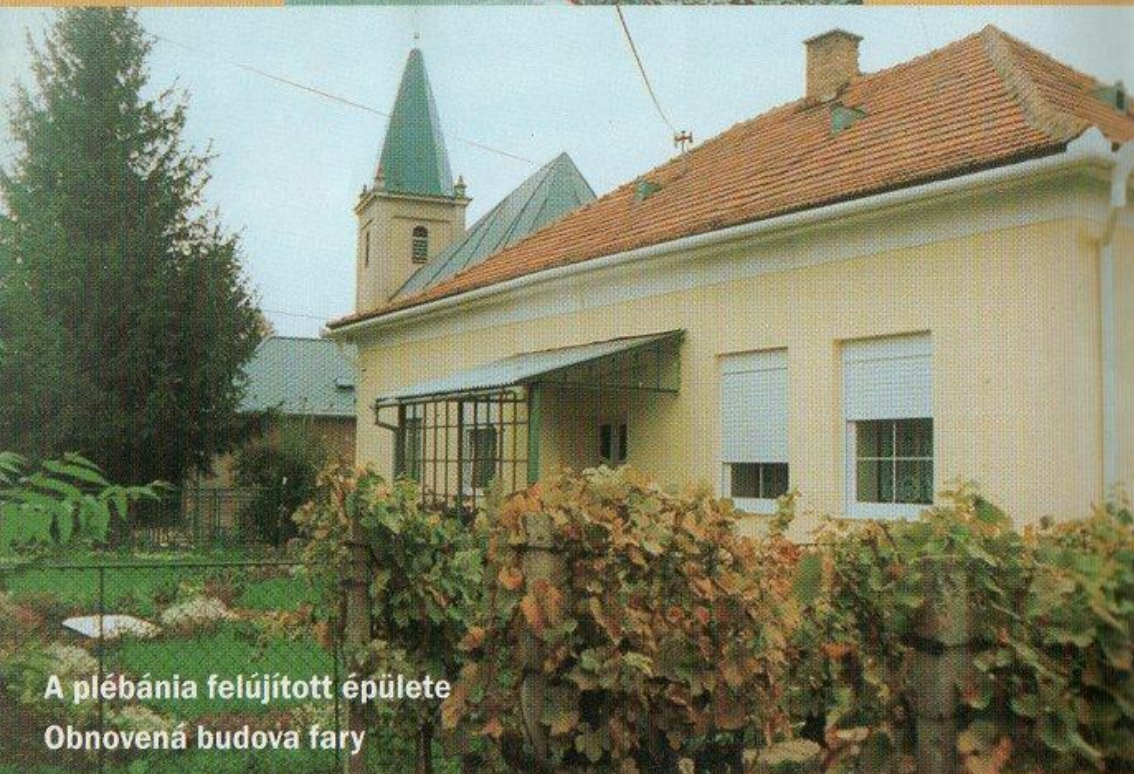
A FELÚJÍTOTT ÖREG KULTÚRHÁZ * OBNOVENÝ STARÝ KULTÚRNY DOM

1994-1998

A ravatalozó misézőhelyisége
Pohľad do kaplnky v cintoríne

A plébánia felújított épülete
Obnovená budova fary

V e ľ k ý   K ý r

N a g y k é r

1994-1998

Úvod

Pred štyrmi rokmi sme Vám dali do rúk útlý zošit, v ktorom sme sa pokúsili zhrnúť to, čo vykonala prvá demokraticky zvolená obecná samospráva vo svojom funkčnom období, t. j. v rokoch 1990—1994 pre rozvoj našej obce. Opäť prišiel čas bilancovania, vyhodnotenia ďalšieho štvorročného obdobia. Nikomu nepovieme nič nového tým, že bolo to obdobie mimoriadne ťažké, v ktorom sa obecné samosprávy právom cítili byť obmedzené v každej oblasti svojej činnosti. V našej spoločnosti sa opäť objavil klientelizmus, rozlišovanie podľa politickej príslušnosti, poskytovanie rôznych výhod „zaslúžilým“. Keďže s čistým svedomím môžeme tvrdiť, že sme nepatрили a ani sme nechceli patriť do skupiny vyvolených, mnohokrát sme cítili macošské zaobchádzanie zo strany štátu. To sa najčastejšie prejavilo vo forme obmedzených dotácií. Napriek tomu sme presvedčení, že v rámci daných možností sa nám podarilo odvieť kus dobrej práce, zároveň aj splniť podstatnú časť nášho volebného programu. Určite sa mnohí z Vás pamätajú na fórum obyvateľov, na ktorom sme Vás podrobne oboznámili s týmto volebným programom, splnenie ktorého sa teraz snažíme zhrnúť v niekoľkých bodoch. Na záver iba toľko: keď sme hovorili o ťažkostiach, neberte to od nás ako alibizmus alebo hľadanie výhovoriek. Sme totiž presvedčení, že podobne ako my, aj Vy ste pocítovali, že prežívame skutočne ťažké časy. Vďaka zmenám vo veľkej politike je však isté, že situácia sa zlepšila. V týchto lepších podmienkach sa môžete onedlho opäť rozhodnúť, koho poveríte na najbližšie štyri roky, aby reprezentovali Vaše záujmy a starali sa o ďalší rozvoj obce. Želáme Vám k tomu šťastnú a zodpovednú voľbu.

Előszó

Néhány évvel ezelőtt egy kis füzetecskét adtunk az Önök kezébe, amelyben megpróbáltuk összefoglalni mindazt, amit községünk első demokratikusan megválasztott önkormányzata az 1990—1994-es választási időszakban tett a falu fejlesztése érdekében. Most elérkezett az újabb számvetés, egy újabb négyéves időszak értékelésének ideje. Aligha mondunk újat azzal, hogy ez az időszak rendkívül nehéz volt, hogy az önkormányzatok tevékenységük úgyszólván minden területén korlátozva voltak, hogy újra megjelent társadalmunkban a klientelizmus, a politikai hovatartozás címén történő kedvező és kedvezőtlen megkülönböztetés. Mivel mi becsülettel elmondhatjuk magunkról, hogy nem tartoztunk, és nem is akartunk tartozni a hatalom kiváltságosai közé, az állam sokszor mostohagyerekként kezelt bennünket, ami főleg az anyagi támogatás igencsak korlátozott voltában mutatkozott meg. Ennek ellenére úgy érezzük, hogy az adott lehetőségek között ez alatt a négy év alatt is sok mindent sikerült tennünk a községért, és hogy választási programunk nagy részét teljesítettük. Mint bizonyára sokan emlékeznek rá, annak idején egy lakossági fórumon ismertettük Önökkel ezt a programot, amelynek megvalósítását most tételesen igyekszünk összefoglalni. Végezetül csak annyit: amikor a nehézségekről szóltunk, azt nem alibizmusnak szántuk, még kevésbé kifogásokat vagy kibúvókat akartunk keresni. Meg vagyunk ugyanis győződve arról, hogy velünk együtt Önök is valamennyien érezték, milyen időket élünk. A nagypolitikában bekövetkezett változásoknak köszönhetően azonban bizonyosra vehető, hogy a helyzet jobbra fordul. E kedvezően megváltozott körülmények között dönthetnek Önök rövidesen arról, kiket bíznak meg újabb négy évre közösségük képviselőjével. Kívánunk ehhez Önöknek szerencsés és felelősségtudatos választást.

Prehľad činnosti obecnej samosprávy vo volebnom období 1994—1998

Hospodárska činnosť, sociálny program

Je všeobecne známe, že hospodárska a sociálna politika predchádzajúcej vlády mala veľmi negatívny dopad na veľkú časť obyvateľstva. Na prvom mieste by sme mohli spomenúť rastúcu nezamestnanosť, ktorá tisíckam rodín znamenala a znamená priamu existenčnú hrozbu. Viacerí obyvatelia našej obce tiež stratili zamestnanie. Týmto občanom sme poskytli pomoc v takej forme, že sme ich zamestnali v rámci verejnoprospešných alebo brigádnických prác. Išlo o 75 ľudí, čo zároveň znamená, že dočasne bola vyriešená krízová finančná situácia v zhruba toľkých rodinách.

V rámci verejnoprospešných prác bola tiež organizovaná pomoc starým ľuďom, ktorí žijú sami: zabezpečili sme im každodenné nákupy do bytu a boli im poskytnuté aj ďalšie služby.

Hospodárska činnosť obecnej samosprávy bola zameraná predovšetkým na zabezpečenie rôznych služieb pre obyvateľov. Ako je známe, už dlhší čas prevádzkujeme nákladnú dopravu s vlastným vozidlom. Požiadavka, aby sme vyriešili aj problém osobnej dopravy (t.j. cestovanie našich športovcov, dôchodcov, folklórnych skupín atď.), však bola stále naliehavejšia, a preto v roku 1995 sme kúpili autobus za 381 tisíc korún. Odpredajom družstevných koní bolo nutné rýchlo vyriešiť prevoz zosnulých do domu smútku. Na tento účel sme v r. 1996 zakúpili vozidlo Š 1203 za 125 tisíc korún.

V roku 1996 obec privatizovaním získalo sanitné vozidlo od okresného úradu národného zdravia. R. 1997 sme na vozidle vykonali generálnu opravu za 38 tisíc korún, aby naďalej mohlo slúžiť obyvateľom obce. Zmeny, ktoré sa nastali v zdravotníctve, prinútili lekárov, pôsobiacich v obci, k osamostatneniu (ide o obvodného, zubného a detského lekára).

Összefoglaló a községi önkormányzat munkájáról az 1994—1998-as választási időszakban

Gazdasági tevékenység, szociális program

Mint ismeretes, a nemrég leköszönt kormány rendkívül rossz szociális és gazdaságpolitikája súlyosan érintette a lakosság jelentős részét. Ennek számos megnyilvánulása közül a növekvő munkanélküliséget említhetnénk az első helyen, amely családok ezreit sodorta létbizonytalanságba. Községünk lakosai közül is többen elvesztették a munkahelyüket: rajtuk úgy igyekeztünk segíteni, hogy közhasznú munkásokként vagy brigádmunkásokként alkalmaztuk őket. Ily módon 75 munkanélküli személynek biztosítottunk kereseti lehetőséget, ideiglenesen megoldva ezzel kb. ugyanennyi család súlyossá vált pénzügyi helyzetét is. Ugyancsak a közhasznú munkák keretében gondoskodtunk az egyedül élő, beteg emberekről: gondoztuk őket, bevásároltunk a számukra, házhoz szállítottuk, amire szükségük volt.

Ami az önkormányzat gazdasági tevékenységét illeti, főleg a lakosságnak nyújtott szolgáltatások, illetve a különböző karbantartási munkák bebiztosítására irányult. A szolgáltatások terén, mint ismert, már régóta végzünk teherfuvarozást saját gépkocsinkkal, ám egyre sürgetőbbé vált, hogy a személyszállítást (kultúr csoportjaink, sportolóink, nyugdíjasaink stb. utaztatását) is megoldjuk valamilyen formában. E célból 1995-ben egy autóbust vásároltunk, 381 ezer koronáért. A korábbi, lóvontatású halottaskocsi kiselejtezésével egy időre megoldatlanná vált halottainknak a községi temetőbe történő szállítása, ezért 1996-ban egy Skoda 1203-as típusú gépkocsit vásároltunk erre a célra, 125 ezer koronáért. 1995-ben került a község tulajdonába — magánosítás útján — egy mentőkocsi, amely addig a járási egészségügyi hivatalé volt. A kocsin 1997-

Aby sme im uľahčili začiatok súkromnej praxe, resp. zabezpečili nepretržité lekárske služby pre obyvateľov obce, 6 mesiacov nemuseli platiť nájomné za užívanie ordinácií. Na tomto mieste treba spomenúť, že v budove kultúrneho domu sme zriadili aj lekárňu, ktorá predstavuje investíciu vo výške 320 tisíc korún; otvorili sme ju v marci r. 1997. Žiaľ, pani magistre sme v krátkom čase museli dať výpoveď pre manipuláciu s cenami a iné finančné špekulácie. Definitívne vyriešenie tohto problému sťažovali časté zmeny príslušných zákonov, ako aj celkovo komplikovaná situácia v zdravotníctve. Z tohto dôvodu zatiaľ mešká aj znovuotvorenie lekárne, ale s najväčšou pravdepodobnosťou je to už len otázka niekoľkých dní.

Jedným z našich cieľov v uplynulom volebnom období bola aj starostlivosť o občanov v dôchodkovom veku. Veď vzhľadom na ich relatívne nízke príjmy práve oni boli najviac postihnutí stratou hodnoty koruny a neustálym zvyšovaním cien. Tí z nich, ktorí dovŕšili 70 rokov svojho života — ide o vyše 370 občanov našej obce —, dostali v roku 1995, 1996 a 1997 vecný dar od obecnej samosprávy, v celkovej hodnote prevažujúcej sumu 125 tisíc korún. V ďalších 23 prípadoch sme poskytli jednorázovú finančnú podporu v celkovej sume 55 tisíc korún. Takáto podpora bola priznaná rodinám, ktoré postihla nejaká živelná pohroma alebo rodinná tragédia. Ako ďalšiu formu starostlivosti o dôchodcov môžeme uviesť systematickú finančnú podporu činnosti ich klubu, ako aj iné formy podpory (čiastočné financovanie zájazdov atď.). Nepodarilo sa však vyriešiť problém stravovania dôchodcov, z toho jednoduchého dôvodu, že sa na našu výzvu neprihlásil dostatočný počet ľudí. Na záver tejto kapitoly chceme ešte uviesť, že v uplynulom volebnom období sa nám podarilo definitívne vyriešiť majetkovú príslušnosť obecných pozemkov. Obecná samospráva tým získala ďalšie stále finančné zdroje vo forme nájomného, ktoré za užívanie pozemkov platí miestne poľnohospodárske družstvo.

ben nagyjavítást végeztünk 38 ezer korona értékben, hogy továbbra is bármely pillanatban a rászorulóknak rendelkezésére állhasson. Ugyancsak az egészségügyben bekövetkezett változások kényszerítették önállósulni körzeti orvosunkat, gyermekorvosunkat és fogorvosunkat is. Hogy megkönnyítsük számukra a magánpraxis megkezdésével járó nehézségeket, egyben biztosítsuk falunk lakosságának további zökkenőmentes egészségügyi ellátását, fél évig díjmentesen használhatták a kultúrházban működő orvosi rendelőket. Itt kell szólnunk arról is, hogy 320 ezer koronás ráfordítással gyógyszerterápiát is létrehoztunk a kultúrház épületében, amely 1997 máciusában nyílt meg. Sajnos, a patikusnőnek rövidesen felmondást kellett adnunk különféle ügyeskedései és ármanipulációi miatt. Az egészségügyben időközben beállt kaotikus állapotok és gyakori törvénymódosítások miatt meglehetősen elhúzódott az ügy rendezése, s vele a gyógyszerterápia újramegnyitása is; így ez a mai napig várat magára. Minden jel arra mutat azonban, hogy már valóban csupán néhány nap kérdése.

Megbízatusunk négy éve alatt igyekeztünk támogatni községünk nyugdíjas korú lakosait is, akiket, csekélyke jövedelmüknél fogva különösen kedvezőtlenül érintett a pénz értékvesztése és az árak folyamatos növekedése. Azok közülük, akik már elmúltak 70 évesek — több mint 370 polgártársunkról van szó —, 1995-ben, 1996-ban és 1997-ben is ajándékcsomagot kaptak az önkormányzattól, összesen több mint 125 ezer korona értékben. További 23 esetben utaltunk ki egyszeri pénzbeli támogatást; ezt az összesen 55 ezer koronát olyan családok kapták meg, amelyek valamilyen elemi csapás vagy családi tragédia folytán segítségre szorultak. A nyugdíjasokhoz visszatérve: ugyancsak pénzbeli hozzájárulással, de e-gyéb formában is (pl. utaztatás) támogattuk a községben működő nyugdíjasklub tevékenységét. Nem sikerült viszont megoldani az étkeztetésüket, ami ugyancsak a terveink között szerepelt — azon egyszerű oknál fogva, hogy felhívásunkra nem volt elég jelentkező. Végezetül itt kell szólnunk arról is,

Ochrana životného prostredia

Čo sa týka ochrany životného prostredia, potvrdilo sa, že niektoré úlohy v tejto oblasti sa dajú splniť len spoločnými silami. Je všeobecne známym faktom, že obecnú skládku odpadu sme museli zrušiť, pretože nevyhovela zákonu o odpadoch. Nazbieraný odpad odvtedy musíme vozit' na skládku v obci Michal nad Žitavou, čo znamená nemalú záťaž pre obecný rozpočet. Pre ilustráciu: výdavky na tento účel za štyri roky predstavovali sumu 1,2 milióna korún. Preto je zarážajúce, že niektoré rodiny — napriek tomu, že pre nich by to znamenalo skutočne iba minimálne náklady — do dnešného dňa nie sú ochotné využívať túto službu. Žiaľ, ešte stále vídavame kopce smetí v chotári, alebo vysypané dokonca do priekopy na ulici. Snáď netreba zvlášť dôrazňovať, že je to permanentný zdroj infekcie, o estetickej stránke veci ani nehovoriac. Považujeme teda za svoju povinnosť opätovne vyzvať obyvateľov, ktorých sa to týka, aby prenajatím nádoby na smeti prispeli k odstráneniu tohto nežiadúceho javu.

Určite mnohí z Vás majú ešte na pamäti, že súčasťou nášho volebného programu bola aj príprava výstavby kanalizačnej siete, resp. čističky odpadových vôd. Na základe vyhotovenej štúdie by však tieto práce spolu vyžiadali investíciu vo výške cca. 75 miliónov korún; bolo teda evidentné, že len vlastnými silami, bez finančnej podpory štátu to nie sme schopní vybudovať. O vzťahu bývalej štátnej moci k samosprávam však už bola reč, preto na uskutočnenie tohto plánu v uplynulom volebnom období sme nemohli ani pomyslieť. Začali sme však — na základe podrobnej projektovej dokumentácie — s melioračnými prácami v lokalite zvanej Horná sihoť (Malokýrska ulica a ulica Na sihoti), ktoré sme žiaľ, mohli uskutočniť len čiastočne. Dôvodom bol nesúhlas niektorých vlastníkov tamojších pozemkov. Melioračnú sieť sme doteraz vybudovali od rieky Nitra až k budove firmy Fintakomplex, a stála 156 tisíc korún.

hogy az eltelt választási időszakban sikerült rendeznünk a községi földek tulajdonviszonyát. Ennek köszönhetően az önkormányzat állandó bevételi forráshoz jutott, a helyi mezőgazdasági szövetkezet által fizetett földjára, illetve haszonbér formájában.

Környezetvédelem, községfejlesztés

Ami a környezetvédelmet illeti, ismét többször bebizonyosodott, hogy ezért csak közös erővel, együttes igyekezettel tehetünk valamit. Közismert tény, hogy annak idején fel kellett számolnunk a helyi hulladéktelepet, mivel nem felelt meg az idevágó törvény előírásainak. Az összegyűjtött hulladékot azóta is Szentmihályra vagyunk kénytelenek szállítani, ami nem kis terhet jelent a község költségvetése számára; közel négy év alatt mintegy 1 millió 200 ezer koronát fordítottunk erre a célra. Éppen ezért elszomorító, hogy ezt a szolgáltatást számos család a mai napig nem hajlandó igénybe venni, annak ellenére, hogy számukra valóban csak minimális költséggel járna. Ezért még ma is gyakran találkozunk árokba borított, vagy a határban kupacokban felhalmozott szeméttel, ami a fertőzésveszélyen kívül esztétikailag sem felel meg a látvány. Kötelességünknek érezzük, hogy ezúton is újra megkérjük mindazokat, akiket ez a dolog érint: a szemétyűjtő edény kiváltásával járuljanak hozzá, ők is mindannyiunk életkörülményeinek és egészségének védelméhez.

Mint sokan emlékezhetnek rá, szennyvízcsatorna-hálózat, illetve szennyvíztisztító megépítésének előkészítése is szerepelt választási programunkban. E célból tervtanulmányt készítettünk, amelyből kiderült, hogy ez együttesen mintegy 75 millió koronába kerülne, tehát a község állami támogatás nélkül, pusztán önerőből képtelen lenne megépíteni. Az államhatalom birtokosainak az önkormányzatokkal szemben tanúsított magatartásáról már volt szó, ezért nincs mit csodálkozni azon, hogy e tervünk megvalósítására az eltelt vála-

Novostavby, rekonštrukcie budov a ďalších objektov

V tejto kapitole na prvom mieste treba spomenúť komplexnú rekonštrukciu starého kultúrneho domu. Túto budovu pre svoje významné architektonické hodnoty právom môžeme nazvať i kultúrnou pamiatkou. V čase jej odovzdania — v roku 1937 — bola skutočne jedinečná v celom regióne. Jej stav sa žiaľ, za uplynulé desaťročia výrazne zhoršil, časť strešnej konštrukcie zničil požiar, steny budovy sa nebezpečne nahli. Keď sa onedlho po nežnej revolúcii vtedajšia samospráva rozhodla o jej obnove, rozpočet vyšiel na 10 miliónov korún. Po ôsmych rokoch však s radosťou môžeme povedať, že napriek neustálym zvyšovaním cien komplexná rekonštrukcia stála iba 9,3 miliónov korún, vďaka prevedeniu väčšiny prác vlastnou stavebnou skupinou pod vedením pána Józsefa Sesztáka. Interiér budovy bol vytvorený a zariadený na základe projektov, ktoré vypracoval Ing. József Szetei. Impozantná mozaika na hlavnej fasáde budovy a maľby, ktoré zdobia interiér, sú dielami Pétera Mestera, akademického maliara z Komárna. Obnovený a skrášlený kultúrny dom sme otvorili, ako sa iste pamätajú mnohí z Vás, veľkolepým galaprogramom ľudových piesní. Odvtedy tam boli usporiadané rôzne podujatia, napr. svadby, rodinné oslavy a pod. V budove je aj cukráreň.

Dlhoročným akútnym problémom obce bol chodník medzi železničnou stanicou a centrom. Jeho neupravený povrch a celkovo zlý stav veľmi strpčoval život ľuďom, ktorí každodenne cestovali do práce, resp. chodili nakupovať do centra obce, a to hlavne v zlom počasí. Nuž, tento problém už patrí minulosti, lebo sme odovzdali do užívania nový, dláždený chodník spolu s tzv. peším mostom. Chodci sa na spomenutom úseku môžu teraz pohybovať nielen oveľa pohodlnejšie, ale hlavne bezpečnejšie. Obnovili resp. rozšírili sme chodníky na Mlynskej a Apátskej ulici. Tieto práce spolu so spomenutým

sztási időszakban még csak nem is gondolhattunk. Részletes tervdokumentációk alapján hozzáláttunk viszont a Kiskér—Felsősziget nevű falurész belvizeinek lecsapolásához, a-mit azonban sajnos, néhány érintett földtulajdonos beleegyezése nélkül csak részben valósíthattunk meg. Az alagsövezés eddig a Nyitra folyótól a Fintakomplex székházáig készült el, és 156 ezer koronába került.

Falufejlesztés az építkezések tükrében

Itt az első helyen kell említenünk az öreg kultúrház felújítását, a-mit idén augusztusban fejeztünk be. Ez a munka azért érdemel megkülönböztetett figyelmet, mert olyan épületről van szó, amely architektonikai értékeinél fogva túlzás nélkül műemléknek is nevezhető, és amelynek átadásakor — 1937-ben — messze környéken nem volt párja. Sajnos, az időközben eltelt több mint fél évszázad során állaga nagyon leromlott, tetőszerkezetének egy részét tűz pusztította el, falai megdőltek. Amikor — nem sokkal az 1989-es fordulat után — az akkori képviselőtestület a helyreállítása mellett döntött, a költségvetés 10 millió koronás összeget tett ki. Nos, nyolc év után örömmel mondhatjuk el, hogy a teljes külső és belső rekonstrukciót a folyamatosan emelkedő árak ellenére 9 millió 300 ezer koronáért sikerült megvalósítanunk — főleg a Seszták József vezette építőcsoportnak köszönhetően, amely a külső és belső munkálatok nagy részét végezte. Az épület homlokzatát díszítő impozáns mozaik és a belső térben található festmények Mester Péter komáromi festőművész alkotásai, az építmény belső terének kialakítása és berendezése Szetei József mérnök tervei alapján valósult meg. A megnyitó napján, mint emlékezhetnek rá, nagyszabású nótaest volt, és azóta több hangulatos ünnepségre került sor a megújult kultúrházban, amelyben egyébként cukrászda is működik.

Régi gondunk volt a vasútállomás és a faluközpont közötti

chodníkom predstavujú investíciu vo výške 558 tisíc korún. Nový betónový povrch dostala slepá ulica na Petófiho ulici, resp. ulica vedúca od hradskej k bývalému mlynu. Celková hodnota týchto prác, spolu aj s mostom pre peších je 160 tisíc korún. Na modernizáciu a údržbu ciest sme vynaložili ďalších 730 tisíc korún nanosením nového povrchu na Bernolákovej, Malokýrskej a Budovateľskej ulici, resp. v Hlbokej ceste. Dvojitá vrstva tohto koberca bola nanosená najmodernejšou technológiou, ktorá zabezpečí dokonalé utesnenie trhlín a zamedzí prieniku dažďovej vody do hlbších vrstiev cestného telesa. Cesta s takýmto povrchom je oveľa odolnejšia proti mrazom a erózií.

V našom volebnom programe bola venovaná mimoriadna pozornosť udržianiu mladých ľudí v obci. Bolo nám jasné, že k tomu je nevyhnutné vytvoriť pre nich podmienky k založeniu moderného domova na úrovni doby. Týmto zámerom sa buduje v obci úplne nová Gaštanová ulica, v ktorej sú už položené káble elektrického vedenia, káblovej televízie, telefónu, resp. plynové a vodné potrubie. Nákup pozemkov a zemné práce, spolu s vybudovaním inžinierskej siete stáli cca. 935 tisíc korún. Predĺžením Malokýrskej ulice sme zabezpečili ďalšie pozemky rodinám, ktorí sa rozhodli pre výstavbu rodinného domu. Táto lokalita je už tiež elektrifikovaná, a je v nej vybudované aj verejné osvetlenie, čo stálo 150 tisíc korún.

Podpora kultúry

Neprehrádzame žiadnu novinku tým, že kultúra v uplynulom období sa v našej krajine dostala stále viac na perifériu života. Bolo treba šetriť, a každý začína tým, čo najmenej bolí, absenciu čoho prechodne pociťuje najmenej — a kultúra je práve touto oblasťou života. Napriek tomu sme zorganizovali celý rad kultúrnych programov, aj keď treba povedať, že vo výbere vždy bol prioritný finančný výnos jednotlivých podujatí.

hepehupás járda, amely — főleg rossz időben — alaposán megkeserítette a munkába utazók, illetve a naponta bevásárolni járók életét. Nos, amióta elkészült a kikövezett járda és a hozzá kapcsolódó gyaloghíd, ez a probléma teljes egészében a múlté — arról nem is beszélve, hogy a híd átadásával a gyalogosok nemcsak kényelmesebben, hanem sokkal biztonságosabban is közlekedhetnek. Felújítottuk, illetve kibővítettük a Malom utca és az Apát utca járdáit; ezek a beruházások, a korábban említett járdaszakasszal együtt 558 ezer koronát tettek ki. Új betonburkolatot kapott a Petőfi utcában található zsákutca, illetve az országútról a volt malomhoz vezető zsákutca; ezeknek a munkáknak az összértéke, a beton gyaloghíddal együtt 160 ezer korona. Az utcák és az utak korszerűsítésére, illetve karbantartására további 730 ezer koronát fordítottunk azért, hogy új védőburkolatot fektettünk le az Építők utcáján, a Bernolák utcán, a Kiskéri utcán és a Cserda úton. Ez a legkorszerűbb technológiával felvitt kétrétegű védőburkolat eltömi a régi burkolat repedéseit, megakadályozva a csapadékvíz beszivárgását, a burkolat szétfagyását, és ezáltal az úttest állagának további romlását.

Megbízatusunk négy éve alatt igyekeztünk mindent megtenni annak érdekében, hogy megtartsuk a községben a fiatalokat. Nyilvánvaló, hogy ennek egyik alapfeltétele az otthon, és pedig a kor követelményeinek megfelelő, kényelmes otthon megteremtésének lehetősége. Ezzel mi is tisztában voltunk, és ezért épül a teljesen új Gesztenye utca, amelynek közművesítése — villany, víz, gáz, telefon, kábeltévé — gyakorlatilag már elkészült, és a földmunkákkal, valamint a telkek megvásárlásával együtt mintegy 935 ezer koronába került. Ugyancsak a fiatal családok számára biztosítottunk további építkezési telkeket a Kiskéri utca meghosszabításával, ahol — 150 ezer koronáért — már a villanyhálózat, illetve a közvilágítás is elkészült.

V posledných rokoch prevažovala takzvaná importná kultúra — no práve tieto programy mali najvyššiu umeleckú úroveň, a boli zárukou kvalitnej zábavy obecnstva. Do tejto kategórie patrili napríklad vystúpenia maďarského súboru piesní a tancov Ifjú Szivek, folklórneho súboru Szôttes, ďalej hostovanie takých významných umelcov z Maďarska, ako Gergely Róbert, Karda Beáta, Ilos József, Bajor Imre, Korda Gyôrgy, Balázs Klári, Szandi a iný. Čo sa týka našich kultúrnych zoskupení, už niekoľko rokov aktívne pracuje folklórny spevácky zbor, resp. zbor ľudových tancov. Viackrát vystupovali aj v zahraničí, napr. na Festivale zahraničných Maďarov v Pécsi, alebo na Dňoch Svätého Štefana vo Viedni. Prevažnú časť nákladov ich cestovania hradila obecná samospráva. Miestne osvetové stredisko organizovalo rôzne kurzy ako výučbu hry na klavíri, ľudových tancov a kurz nemčiny. Mzdové náklady učiteľov týchto kurzov boli hradené taktiež z rozpočtu obecnej samosprávy. Na záver ešte toľko, že v uplynulom štvorročnom období boli zakúpené knihy, resp. objednané časopisy pre miestnu knižnicu v celkovej hodnote 168 tisíc korún.

Podpora náboženského života

Pri zostavovaní nášho volebného programu sme mali na zreteli aj to, že jedným zo základných pilierov našej národnej identity je viera, t. j. existencia a bohatosť cirkevného života. Preto počas celého nášho funkčného obdobia sme sa snažili vytvárať optimálne podmienky pre cirkevný život v našej obci, resp. zlepšiť už existujúce podmienky. Ako príklad môžeme uviesť dom smútku v miestnom cintoríne, ktorý neumožňoval celebrowanie svätých omší pri pohreboch, a tým neposkytoval dôstojné podmienky pre poslednú rozlúčku so zosnulými. Preto v roku 1996 sme pristavali k objektu kaplnku, v ktorej smútočný obrad môže prebiehať dôstojným spôsobom, a nemô-

A kultúrának nyújtott támogatás

Senkinek nem mondunk újat azzal, hogy az eltelt négy év fokozatosan romló gazdasági viszonyai következtében a kultúra országszerte egyre inkább a perifériára szorult. Nyilvánvaló, hogy ha takarékoskodni kell, mindenki azzal kezdi, ami, úgymond a legkevésbé fáj, aminek a hiányát közvetlenül nem érezni — és a kultúra éppen ilyen. Ennek ellenére igyekeztünk nem mostohagyerekként kezelni, bár természetesen minden esetben fontos szempont volt számunkra is az egyes rendezvények, akciók jövedelmezősége. Éppen ezért az úgynevezett import kultúrát részesítettük előnyben — másrészt éppen az ilyen rendezvények jelentettek valóban maradandó élményt és színvonalas szórakozást a lakosság számára. Ebbe a kategóriába tartozott — a teljesség igénye nélkül — az Ifjú Szivek és a Szóttos fellépése, valamint Gergely Róbert, Karda Beáta, Ihos József, Bajor Imre, Korda György, Balázs Klári, Szandi és más magyarországi művészek vendégszereplése. Ami saját csoportjainkat illeti, folyamatosan működik a hagyományörző ének- illetve néptáncsoport, amelyek vendégszerepléseit, utaztatását — mint ismeretes, voltak például Balatonkenesén, felléptek a Határon túli magyarok pécsi fesztiválján, vagy Bécsben, a Szent István Napokon — jórészt az önkormányzat finanszírozta. A helyi művelődési központ szervezésében zeneoktatás, néptáncoktatás és német nyelvoktatás is folyt; a tánc tanár és a zeneoktató bérét szintén a község költségvetéséből térítettük. Végezetül: a négy év alatt összesen 168 ezer korona értékben vásároltunk könyvet, illetve rendeltünk lapokat, folyóiratokat a helyi könyvtár részére.

A hitéletet támogató beruházások

Választási programunk összeállításakor tisztában voltunk azzal, hogy nemzeti önazonosságunk egyik megtartó ereje a hit,

že ho prekaziť ani nepriazeň počasia. Výstavba kaplnky stála 240 tisíc korún; prácu vykonala už spomenutá pracovná skupina obce, doplnená miestnymi obyvateľmi v rámci verejno-prospešných prác. Ako je známe, pred pol druhu rokom náš starý pán farár odišiel do dôchodku, a po vyprázdnení priestorov farského úradu sa stala aktuálnou jeho rekonštrukcia. Budova v priebehu necelého roka zmenila svoju tvár na nepoznanie, a jej nový interiér je tiež veľmi pekný a útulný. Práce v interiéri boli vykonané takisto stavebnou skupinou obce, pričom ich hodnota predstavuje sumu 215 tisíc korún. Uskutočnila sa aj obnova strechy miestneho kostola, zber medzi obyvateľstvom na tento účel organizovali a vykonali členovia miestnej samosprávy. Záverom chceme pripomenúť, že v roku 1996 sme komplexne reštaurovali sochu Sv. Anny — patrónky našej obce —, a v súčasnosti prebieha obnova sochy Svätého Jána z Nepomúk na hlavnom námestí. Výdavky na tieto práce doteraz predstavujú sumu 60 tisíc korún.

Podpora športu

Ako sme už spomenuli, jedným z našich hlavných predsavzatí bolo udržanie mladých ľudí v obci. Aby sa tu cítili skutočne doma, bolo im treba zabezpečiť nielen možnosti dôstojného bývania, ale vytvoriť podmienky aj pre zábavu, aktívny odpočinok a sebarealizáciu. Ako všetci vieme, toto všetko dokáže poskytnúť šport. Z tohto hľadiska aj v našej obci stojí na prvom mieste futbal, dokonca sa dá povedať, že zatiaľ je jediným aktívne pestovaným športom. S potešením môžeme hlásiť, že nezdravá rivalita našich dvoch futbalových družstiev už definitívne patrí minulosti: zvíťazil duch športu a sme presvedčení, že na tom má nemalé zásluhy aj obecná samospráva. Po vyriešení tohto problému sme naplno začali so zlepšením podmienok pre našich futbalistov: obnovili sme budovu šatne, zaviedli sme do nej vodu a plyn, zastrešili sme

az egy ház léte és egészséges működése. Ehhez mi is igyekeztünk megteremteni a feltételeket, illetve javítani a már meglévőkön. A temetőben található halottasház például egyre kevésbé volt alkalmas arra, hogy méltó körülmények között vehessünk végső búcsút szeretteinktől. Ezért 1996-ban — 240 ezer koronás ráfordítással — egy kápolnát építettünk hozzá, amelybe a búcsúszertartás valóban méltó módon folytatható le, és a rossz időjárás sem zavarhatja. Az építkezési munkálatokat nagyrészt a község már említett építőcsoportja végezte, közhasznú munkára felvett helyi lakosokkal kiegészítve. Mint ismeretes, községünk másfél évvel ezelőtt új, fiatal káplánt kapott, és ez az esemény különösen időszerűvé tette a helyi plébánia felújítását. Az épület alig egy év leforgása alatt teljesen új köntöst kapott, és belülről is lelket melengetően megszépült. Ezekhez a munkákhoz — amelyeket ugyancsak önerőből végeztünk — az önkormányzat 215 ezer koronával járult hozzá, és szintén közös erővel láttunk hozzá a templom tetőszerkezetének felújításához is. Végezetül itt kell említést tennünk arról, hogy 1996-ban felújítottuk falunk védőszentjének, Szent Annának a szobrát, jelenleg pedig Nepomuki Szent János főtéri szobrának felújításán dolgozunk. A két szobor restaurálására fordított összeg eddig meghaladta a 60 ezer koronát.

Sportélet

Mint már szóltunk róla, igyekeztünk mindent megtenni annak érdekében, hogy megakadályozzuk a fiatalok elvándorlását a községből. Az otthonteremtés lehetőségén kívül ehhez a szórakozás, a kikapcsolódás és az önmegvalósítás feltételeit is biztosítani kell a számukra — és erre, mint tudjuk, kiválóan alkalmas a sport. Mint faluhelyen szinte mindenütt, nálunk is a labdarúgás a legnépszerűbb, mondhatni egyeduralgó sportág. Örömmel mondhatjuk, hogy két egykori csapatunk egészségtelen rivalizálása már a múlté; győzött a sport szelleme

voľnú plochu pred ňou. Opravili sme trávnatú plochu ihriska, postavili sme bufet a WC, vybudovali sme voľnú betónovú plochu, ktorá v budúcnosti môže slúžiť napr. ako tenisové, basketbalové či volejbalové ihrisko. Na tejto ploche sa však dajú usporiadať aj tanečné zábavy alebo diskotéky. V celom športovom areáli sme vybudovali umelé osvetlenie. Prevádzkové náklady objektu — elektrická energia atď. — hradí obecná samospráva, tak isto aj náklady spojené s dopravou futbalových družstiev.

Podpora miestnej základnej školy

Aj keď školstvo ako také síce v súčasnosti nepatrí do kompetencie miestnych samospráv, snažili sme sa v rámci možností podporovať miestne materské školy, ako aj základnú školu. Táto podpora spočívala predovšetkým v tom, že autobus obce bol vždy k dispozícii žiakom, ktorí sa zúčastnili rôznych športových pretekov, kultúrnych a iných podujatí. Náklady takýchto ciest v prevažnej miere hradila obecná samospráva.

Záverom

Sme pevne presvedčení, že všetko, čo sme uviedli v tomto stručnom vyhodnotení našej činnosti, je Vám tiež dobre známe. Veď žijeme v tej istej obci, v tom istom kolektíve. Či je to dostačujúce alebo nie, či sme splnili sľuby, dané Vám pred štyrmi rokmi, posúďte sami v nadchádzajúcich voľbách do obecnej samosprávy. Želáme Vám k tomu ešte raz veľa šťastia, zdravia a zodpovednosti. Vaša vôľa ako vôľa slobodných občanov bude v plnej miere rešpektovaná.

Samospráva obce Veľký Kýr

és úgy érezzük, ezért a győzelemért mi is sokat tettünk. Utána már hozzáláthattunk, hogy minél jobb feltételeket teremtsünk futballistáink számára: rendbehoztuk az öltözőt, bevezettük az épületbe a vizet és a gázt, befedtük az előtte levő szabad térséget. Kijavítottuk a pálya gyepszőnyegét, felépítettünk egy büfét és egy WC-t, továbbá megépült a pálya mellett egy „betonplacc”, amelyet sokféle módon ki lehet használni. Távolatilag szolgálhat röplabda-, kézilabda- vagy tenispályaként, de alkalmas például szabadtéri multságok, diszkók rendezésére is. Az egész sportközpontban felszereltük a mesterséges világítást. Az objektum üzemeltetési költségeit — energia stb. — az önkormányzat fedezte, csakúgy mint a futballcsapat utaztatásával járó kiadásokat is.

Iskolaügy

Az iskolaügy nem tartozik ugyan az önkormányzatok jogkörébe, de ennek ellenére, ahol csak lehetett, segítettük a helyi óvodákat és az iskolát. Ilyen irányú tevékenységünk főleg abból állt, hogy a községi autóbusszal biztosítottuk be azoknak a diákoknak az utaztatását, akik különféle sportversenyeken, vetélkedőkön és kulturális rendezvényeken vettek részt. Az utaztatási költségek nagy részét az önkormányzat vállalta magára.

Zárszó

Bizonyosak vagyunk abban, hogy mindaz, amit e rövid összefoglalóban elmondtunk, Önök előtt is ismert, hiszen egy közösségben élünk. Arról viszont, hogy ez sok vagy kevés, hogy többet vártake tőlünk, vagy úgy érzik, teljesítettük, amit megígértünk, nemsokára Önök mondanak véleményt a helyhatósági válsztásokon. Természetesen tisztelni fogjuk az akaratukat, és döntésükhöz kívánunk még egyszer sok szerencsét és érett felelősségtudatot.

Nagykér község önkormányzata

Vydavateľ: Vydavateľstvo KT s.r.o. z poverenia samosprávy vo Veľkom Kýri, 1998
Zodpovedný vydavateľ: Dr.Ing. Árpád Szénássy
Foto: Archív OÚ Lektor: Mgr. Gyula Vas

Kiadó: KT Kiadó Kft. a nagykeri Onkormányzat megbízásából, 1998
Felelős kiadó: Dr. Szénássy Árpád okl. mérnök Képek: Községháza archívumából
Szoveggondozás: Mgr. Vas Gyula

*Vydavateľstvo **KT** spol.s.r.o.
Mederčská 9, 94501 Komárno
tel.-fax: 0819/700869*

WEB Info: <http://www.foruminst.sk/inte/szenassy.htm>

**Az új gyaloghíd
a kövezett járdával**

**Peší most
s dláždeným
chodníkom**

**Új büfé és WC
a sportpályán**

**Nový bufet a WC
v športovom areáli**

**A gyógyszertár
bejárata**

**Vchod do
lekárne**

A képviselőtestület * Poslanci obecného zastupiteľstva

Bátora Vojtech * polgármester, starosta

Ing. Kováč Pavol * polgármester-helyettes, zástupca starostu

Valaska Vojtech * községi ellenőr, obecný kontrolór

Képviselek * Poslanci

Bálint Alexander

Fiala Dionýz

Kianek Jozef

Gróf Juraj

Dojčán Ladislav

Noszáková Ottília Mgr.

Malý Zoltán

Böjtös Ján

Jókai Imrich

Čepedi Štefan

Kottlik Ladislav

Krizsan Zoltán

Krizsan Juraj

Morvai Alexander

Janík Alexej

Kazán Pavol

Szibillová Lenka

Bálintová Mária

Gróf Tibor

Krizsan Zoltán st.

Szakács Lúdvít

Bób Tibor

Labai Zoltán

Ördöghová Valéria

www.velkykyr.sk

Mgr. Daniel Száraz / 2010